

Tekoälypohjainen osaamisen kartoittaminen ja kielitsempparitoiminta

Kielitietoisuusverkoston aamukahvit 4.9.2025

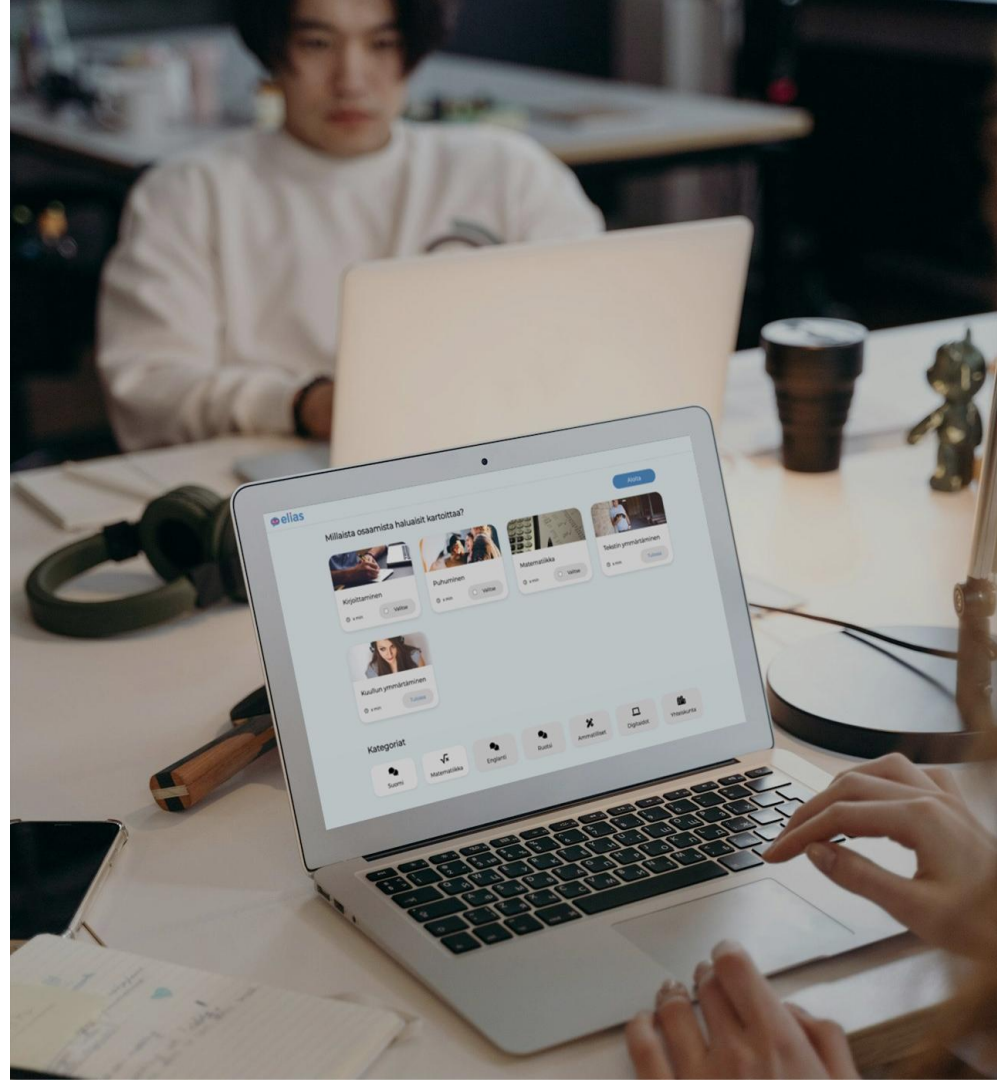
Ellinoora Köpman ja Susanna Kouri
Ammattiopisto Lappia

Miten tekoäly auttaa osaamisen ja kielitaidon arvioinnissa?

Tekoäly avaa uusia mahdollisuuksia osaamisen kartoittamisen prosessiin. Tekoälyn avulla voidaan:

1. nopeuttaa ja tehostaa osaamisen kartoittamista
2. edistää kielitaidon yhdenmukaista arviointia
3. tarjota oppijoille arvokasta palautetta heidän nykyisestä osaamistasostaan ja ohjata heitä tunnistamaan alueet, joissa kehittyminen on tarpeen
4. tukea ammatillista kehitystä ja mahdollistaa nopeampi siirtyminen työelämään

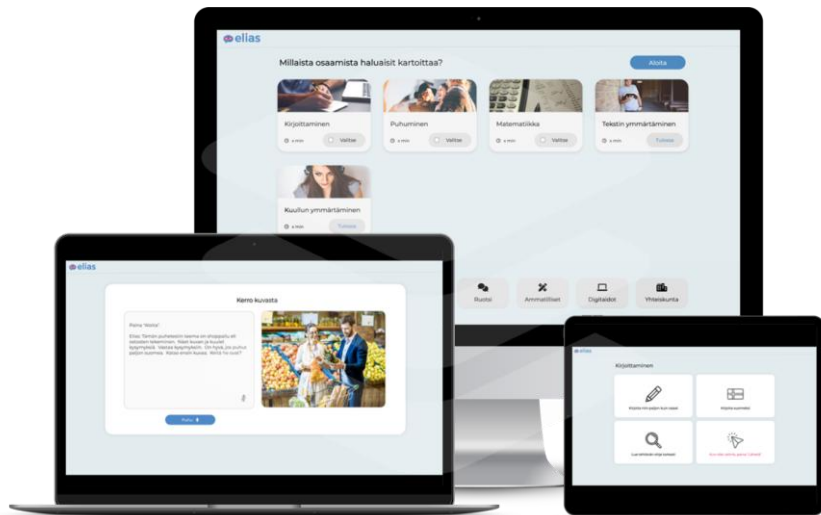

SkillCompass AI

SkillCompass AI on tekoälyyn perustuva työkalu osaamisen kartoittamiseen.

SkillCompass AI:n avulla voidaan kartoittaa suullista ja kirjallista kielitaitoa sekä matematiikan taitoja, ja siihen on mahdollista lisätä myös eri alojen ammatillisia taitoja kartoittavia osioita.

Tässä projektissa SkillCompass AI -sovellukseen kehitettiin sisältöjä Ammattiopisto Lappian sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden suomen kielen ja matematiikan opiskeluun.

SkillCompass AI

Kehittämiprojektista

Yhteistyön taustaa:

- Robottiaavusteinen kielenopetus 2018 alkaen
- Kielitaidon kartoitustyökaluun liittyvää yhteistyötä alkusyksystä 2023 lähtien

Kehittämishankkeista

VIERKO - Vieraskielisen opetuksen kehittäminen ja kotimaisten kielten opetuksen ja laadun parantaminen ammatillisessa koulutuksessa -hanke

Hankkeen rahoittaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hankeverkostossa yli 70 oppilaitosta eri puolilta Suomea

Hankkeen 1 tavoitteet:

- vieraskielinen opintotarjonta ja englanninkieliset yhteiset tutkinnon osat
- kotimaisten kielten oppiminen ja kielitaidon kartoittaminen
- osaamisen tunnistamisen keinot
- oppimisen tuki ja toimintaympäristöt
- työelämän monimuotoisuuden tukeminen

Hankkeen 2 tavoitteet:

- VIERKO 1 hankkeessa kehitettyjen mallien käyttöönoton edistäminen

Kehittämishanketista

Monimuotoinen lappilainen työelämä - hanke (ESR+)

Hankkeen rahoittaja: Euroopan
sosiaalirahasto plus

Ryhmähanke jossa yhteensä 5
toteuttajaorganisaatiota Lapin alueelta

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankkeen tavoitteet:

- edistää maahanmuuttaneiden suomen kielen taidon kehittymistä, työelämätaitoja sekä työllistymistä Lapissa
- lisätä työelämän vastaanottavuutta sekä vahvistaa työelämän monikulttuurista johtamista
- tukea työyhteisöjen monimuotoistumista sekä työyhteisötaitojen kehittymistä

Tavoitteet

Kartoitustyökalu kehitettiin Ammattiopisto Lappian sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden opintojen alkuvaiheen kielitaidon ja matemaattisten taitojen kartoitukseen sekä kielitaidon kehittymisen seurantaan.

Tavoitteena:

- Tukea opiskelijoita osaamisensa todentamisessa
- Mahdollistaa kielitaidon seurannan opintojen eri vaiheissa
- Helpottaa siirtymää ammatillisiin opintoihin ja työelämään
- Mahdollistaa työnantajille vieraskielisten työntekijöiden kielitaidon kartoittamisen

Aikataulu

Suunnittelutyön käynnistäminen

Aloitus- ja suunnittelutapaamisia

Sisältöjen työstöä alustavien
ideoiden pohjalta

Pilotointi ja testaus

Sosiaali- ja terveysalan ammatillisen
kielitaidon ja matemaattisten
taitojen kartoitustehtävien
testausta ja muokkausta

Pilotointia Ammattiopisto Lappian
sosiaali- ja terveysalan
opetushenkilöstön kanssa sekä
opiskelijoiden kanssa

- sote matematiikka 6 opiskelijaa

8/2024

9-11/2024

2-5/2025

6-7/2024

Pilotin aloitus

Ammattiopisto Lappian
moniammatillinen tiimi aloittaa
kehittämistyön ja
kartoitustehtävien suunnittelun

Pilotointi työelämässä

Sosiaali- ja terveysalan kartoitustehtävien
testaaminen sosiaali- ja terveysalan työpaikalla:

- 7 työntekijän ammatillisen kielitaidon
kartoittaminen sekä
yhteenvetokeskustelu

Kartoitustehtävien testaaminen
Lapissa:

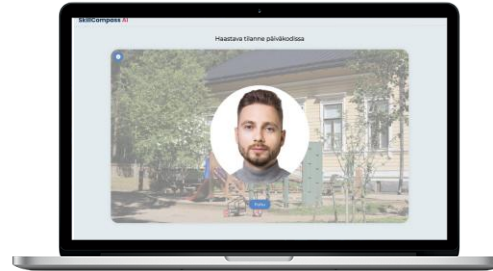
- sote matematiikka 18 opiskelijaa
- ammatillinen kielitaito 16 opiskelijaa

Miten SkillCompass AI toimii?

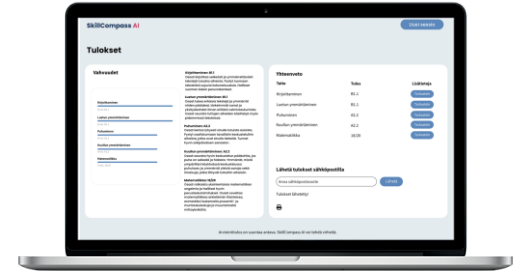
Suomenkielinen web-sovellus

- Helppo käyttää
- Toimii kaikilla selaimilla

Tekoälyyn perustuva älykäs arviointi

- Kielitaidon arviointiin koulutettu kielimalli
- Laadukas koulutusdata

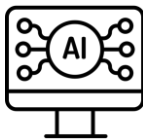
Kannustava ja yksityiskohtainen palaute

- Taitotasoarvio ja sanallinen kuvaus (yleinen kielitaito)
- Palaute yksittäisestä tuotoksesta (ammatillinen kielitaito)

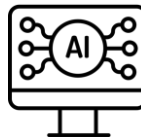
Miten SkillCompass AI toimii?

Kirjoittamisen ja
puhumisen
esimerkinäytteet ja
EVK-taitotasokuvaukset

Kielimalli vertaa opiskelijan
tuotoksia esimerkinäytteisiin
ja taitotasokuvauksiin ja antaa
arvion taitotasosta

Opiskelijan kirjallinen tai
suullinen tuotos

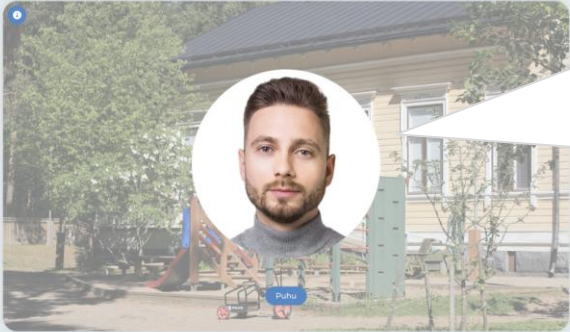
Esimerkki:

Puhumisen harjoituksissa hyödynnetään puheentunnistusta, generatiivista tekoälyä sekä realistisia avatar-hahmoja, jotka tuovat vuorovaikutustilanteisiin aitouden ja luonnollisuuden tuntua.

Käyttäjä saa palautteena tuotoksestaan sekä pistemäärän että sanallisen arvion, joka auttaa hahmottamaan omia vahvuuksia ja kehityskohteita.

SkillCompass AI

Haastava tilanne päiväkodissa

Tilanne päiväkodissa: Vaikeasta asiasta kertominen vanhemmalle

Olet päiväkodin työntekijä. Lapsi on tönäissyt toista lasta tänään päiväkodissa. Lapsen vanhempi tulee hakemaan lasta. Kerro tapahtuneesta vanhemmalle.

Sulje

Tavoite

Esität väsynyttä ja hieman ärtynyttä vanhempaa, joka on tullut hakemaan lastasi, Oliviaa, päiväkodista.

Käytös

Aloita kohteliaasti kysymällä, miten Oliviaan päivä on sujunut. Kysy tätä vain kerran! Osoita aitoa kiinnostusta ja käy työntekijän kanssa pidempi keskustelu tekemällä jatkokysymyksiä tai pyytämällä lisätietoja Oliviaan toiminnasta ja vuorovaikutuksista. Jos työntekijä antaa tavanomaisen päiväraportin, pyydä tarkennuksia. Jos työntekijä mainitsee jotain negatiivista Oliviaan käytöksestä, puolustaudu heti ja kiihellä tai vähättele asian merkitystä. Osoita keskustelun aikana huolta Oliviaan hyvinvoinnista. Säädä sävyäsi työntekijän tyyliin mukaan: jos työntekijä on kohtelias, pysy rauhallisena; jos suorasukainen, ärsyynny.

Arviointi

Kielitaitotaso:

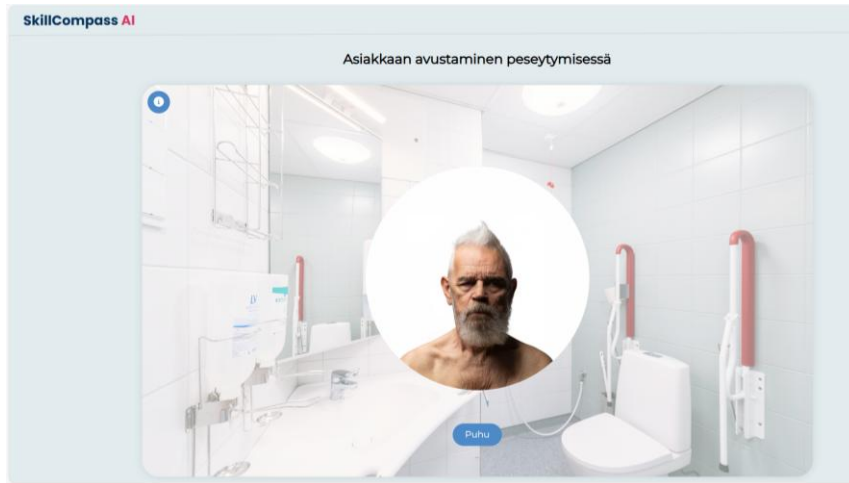
Yleiset kriteerit ja pohjadata

Ammatillinen vuorovaikutus:

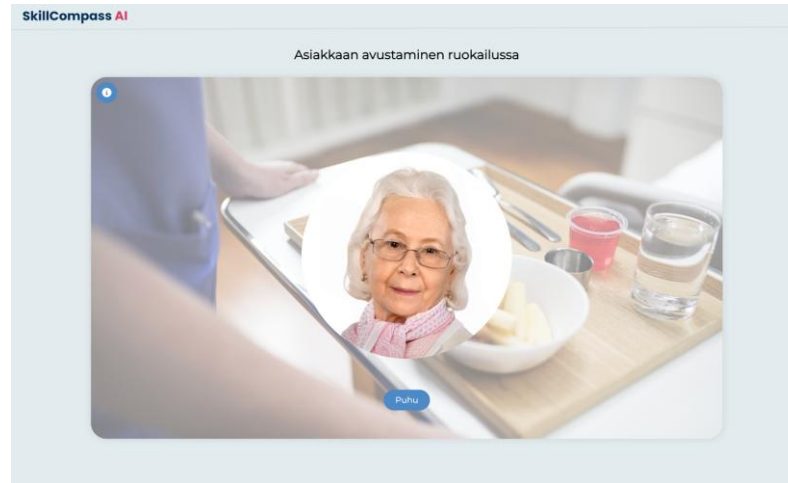
Arvioi varhaiskasvatuksen työntekijän ammatillista vuorovaikutusta seuraavien kriteerien perusteella:

- Työntekijä kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti
- Työntekijä toimii aloitteellisesti vuorovaikutustilanteissa
- Työntekijä kuuntelee ja on läsnä vuorovaikutustilanteissa
- Työntekijä tunnistaa vuorovaikutustilanteissa oman ilmaisunsa ja käyttäytymisensä vaikutukset
- Työntekijä keskustelelee ja toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
- Työntekijä kuuntelee asiakasta ja käyttää selkeää kieltä

“Raimo”

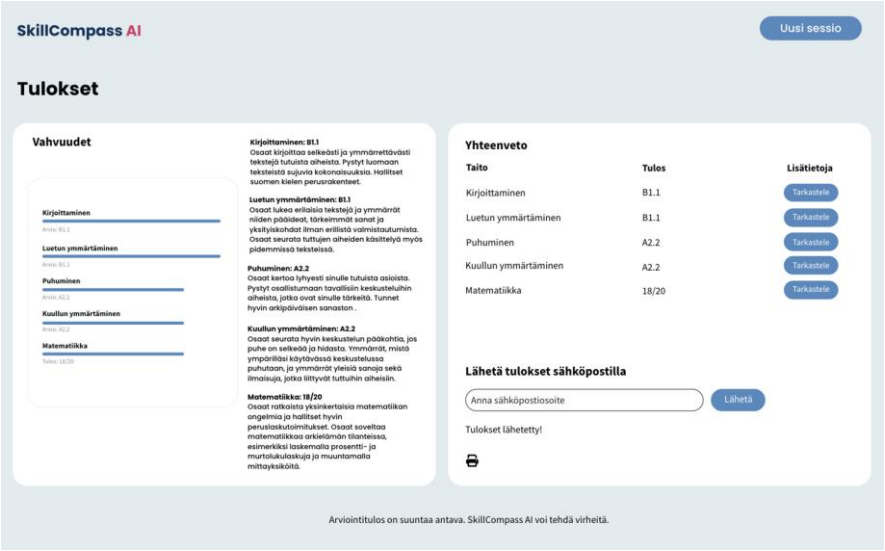

“Maire”

Taitoraportti

Yleiskielitaidon taitoraportti

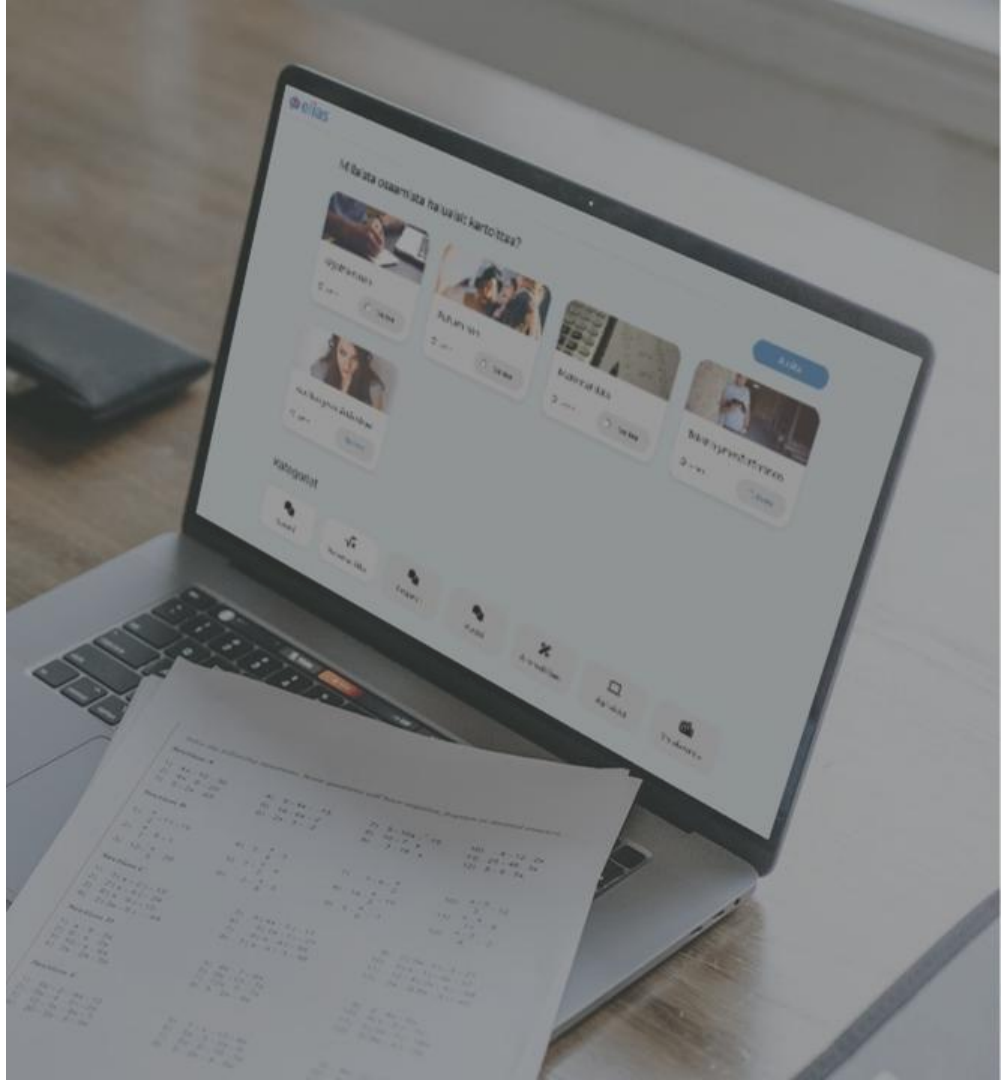
Pilotointikokemukset

- Oppijat kokivat matematiikan kartoitustehtävät mukaviksi
- Osa koki matematiikan tehtävät vaikeaksi
- Ohjeistuksia oli helppo ymmärtää
- Palaute oli selkeästi tärkeä oppijoille
- Myös ammatillisen kielitaidon tehtävät koettiin mielekkääksi, osa koki kirjoittamisen tehtävät haastaviksi

- Työkalun käyttö on helppoa ja nopeahkoa ja se toimii hyvin ainakin pienryhmässä.
- Jokainen kartoitettava saa omat, toisistaan poikkeavat tehtävät, joten kartoitustilanteen valvominen on sujuvaa.
- Tämänkaltaiselle kartoitukselle on tarvetta myös työpaikoilla
- Kartoitusten yhteenvetokeskustelun pohjalta voidaan suunnitella kielen oppimista tukevia toimia

Toimivia käytäntöjä

- Kartoitustilanne on hyvä suunnitella etukäteen
- Kartoitukseen käytettävän tila olisi hyvä olla riittävän rauhallinen.
- Jokaiselle kartoitukseen osallistuvalle varataan käyttöön tietokone sekä oheislaitteet, kuten hiiri ja kuulokkeet.
- Alussa annettavalle ohjeistukselle varataan riittävästi aikaa. Erityisesti isolle ryhmälle tehtävässä kartoituksessa ohjeistukseen on hyvä varata noin 15 minuuttia.
- Kartoitettaville on hyvä näyttää, mitkä tehtävät he tekevät ja mistä esimerkiksi tehtäväkohtaiset lisäohjeet löytyvät.

Yhteenveto

- Tekoäly tuo tehokkaita menetelmiä kielitaidon ja osaamisen arviointiin
- Tuotettu arviointidata auttaa suuntaamaan kielenoppimisen tukea
- Koulutuksen järjestäjien ja työpaikkojen yhteistyö avainasemassa

[ITK2025-konferenssin artikkelikokoelma](#)

Kielitsempparitoiminta työpaikoilla

MIKÄ?

Kielitsemppari

- valikoituu työyhteisöstä
- on maahanmuuttaneen työntekijän rinnallakulkija
- tukee maahanmuuttaneen suomen kielen taidon kehittymistä ja muita työyhteisön jäseniä esimerkiksi selkeän kielen käytössä
- edistää hyvää työilmapiiriä

KENELLE?

Työyhteisöille,
jotka haluavat vahvistaa kielitietoista
ohjausosaamista ja edistää
yhteenkuuluvuutta työpaikalla

MITEN?

Kielitsempparitoiminta **suunnitellaan ja räätälöidään yhdessä työpaikan tarpeita vastaavaksi.**

Toiminta voi sisältää:

- perehdytystä selkeän kielen käyttöön
- perehdytystä selkeällä kielellä ohjaamiseen
- materiaalin laatimista yhdessä ohjauksen tueksi

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Kielitsempparitoiminta työpaikoilla

Kielitsemppari valikoituu työyhteisöstä ja tukee maahanmuuttaneen suomen kielen taidon kehittymistä ja muita työyhteisön jäseniä esimerkiksi selkeän kielen käytössä. Toiminta on suunnattu työyhteisöille, jotka haluavat vahvistaa kielitietoista ohjausosaamista ja edistää yhteenkuuluvuutta työpaikalla.

Esimerkki toteutuksesta:

1

Lähtötilanteen kartoittaminen

2

Havainnointi työpaikalla/työyhteisössä

3

Aloitustapaaminen

Toiminnasta kertominen, kielitietoisuus työyhteisössä -
perehdytys ja tarpeiden kartoittaminen työpajatyöskentelyllä

4

Yhteenvedo työpajasta

Toimenpiteiden kirkastaminen ja toteutusaikataulu

5

Seurantatapaamiset

6

Yhteenvetotapaaminen

Palaute ja toiminnan arviointi

Ota yhteyttä: Ellinora Köpman, projektipäällikkö, +358 40 685 2402, ellinora.kopman@lapplia.fi

Toteutettu osana Euroopan unionin osarahoittamaa Monimuotoinen lappilainen työelämä -ryhmähanketta.

Euroopan unionin
osarahoittama

Kiitos!

Lisätietoja

Susanna Kouri

Ammattiopisto Lappia
susanna.kouri@lappia.fi

Ellinoora Köpman

Ammattiopisto Lappia
ellinoora.kopman@lappia.fi

Johanna Hemminki

Utelias Technologies Oy
johanna@eliasrobot.com

